INNSPILL TIL REGULERINGSMØTET - FISKET ETTER LEPPEFISK

Kim Tallaksen Halvorsen og Anne Berit Skiftesvik

Havforskningsinstituttet
2026

INNSPILL TIL REGULERINGSMØTET 2026: FISKET ETTER LEPPEFISK I 2027

Uttaket av leppefisk har blitt betydelig redusert de siste tre årene som en følge av redusert etterspørsel etter leppefisk i oppdrettsnæringen. I region Sør og Nord for 62° er fanges det nå svært lite leppefisk; ~85 % av fisken som er fanget til nå i 2026 er tatt i region Vest (Fiskeridirektoratets fangststatistikk per 15.10.2026). I områder det fortsatt foregår fisket kan fiskepresset fortsatt være høyt, siden flåten er lite mobil og leppefisk er svært stedbundne (Guidos m.fl., 2025). De tekniske reguleringene bidrar i disse tilfellene til å begrense muligheten for lokalt overfiske der fiskepresset fortsatt er høyt. Havforskningsinstituttet vurderer derfor at fiskeriet i sin nåværende form har en begrenset påvirkning på bestandene på nasjonal og regional skala (Halvorsen m.fl., 2026), og har ingen merknader eller endringsforslag til den nåværende reguleringen. Det vises ellers til kvoteråd publisert april 2026 (Halvorsen m.fl., 2026).

Videre prioriteringer:

Gjenutsetting av bifangst: Havforskningsinstituttet arbeider med å undersøke omfang og konsekvenser av gjenutsetting av undermåls leppefisk i ulike avstander fra fangststedet. Bergnebb er en spesielt utsatt art for dette, da fiskere i større grad enn før benytter en høyere minstemål enn det som reguleringen pålegger. Dette er på grunn av etterspørselsendringer. Pilotforsøk viser at bergnebb som slippes ut inntil 400 meter fra fangststeder tar seg tilbake til utgangspunktet innen kort tid, men kun ikke hvis fangststed og gjenutsettingssted er adskilt av dypere vann. Det er gjennomført merkeforsøk som vil kunne belyse hva som er årsaken til dette. Resultatene er planlagt publiseres i løpet av 2027 og kan eventuelt resultere i nye anbefalinger for reguleringer av gjenutsettingspraksis i dette fisket for 2028.

Bestandsovervåking: Som en følge av den reduserte fiskeriaktiviteten så har Havforskningsinstituttet avsluttet målrettet datainnsamling for å følge bestandsutviklingen. Leppefisk blir likevel registrert i ulike typer faste tokt og feltarbeid langs kysten, som eksempelvis strandnotundersøkelsen i Skagerrak, og med garn, ruse og/eller kamerabasert metodikk langs andre deler av kysten. Dette gir viktig datagrunnlag for å følge endringer i disse økologisk viktige fiskebestandene i de kommende årene. Havforskningsinstituttet jobber også med å ferdigstille flere vitenskapelige artikler som belyser effektene som fiskeriet har hatt på bestandene, og som gir viktig evalueringsgrunnlag for hvordan forvaltningen har fungert i dette fiskeriet som har hatt en unik utvikling fra 1990-tallet frem til i dag.

Råd og rapport: Som en følge av redusert fiskeriaktivitet og bestandsovervåking så vil Havforskningsinstituttet ikke videreføre tidligere praksis med råd og rapport hver høst. Ny forvaltningsrelevant kunnskap vil formidles i enkeltstående publikasjoner og eventuelle anbefalinger om reguleringsendringer vil spilles inn til fiskeridirektoratet når de foreligger.

Referanser:

Guidos, S., Stendal, M. M. R., Varpe, Ø., Landa, A., Skiftesvik, A. B., & Halvorsen, K. T. (2025). Spatiotemporal mapping of the Norwegian wrasse fishery suggests impacts on catch rates for multiple target species. *ICES Journal of Marine Science*, *82*, fsaf219. doi: 10.1093/icesjms/fsaf219

Halvorsen, K. T., Stendal M. M. R, Larsen, T & Skiftesvik, A. B. (2026). Leppefisk kvoterådgivning for 2026. Rapport fra Havforskningen NR 2026-21. https://www.hi.no/templates/reporteditor/report-pdf?id=114862&nc=53304899692